

"העלמות מאביניון", *Les Femmes d'Alger (O. J. Version O)*, יצירתו הקאנונית של פיקאסו משנת 1906, ואחת היצירות המשפיעות ביותר על האמנות המודרנית, מציינת השנה 100 שנים. מיכל נאמן, דגנית ברסט, אתי יעקובי וזויה צ'רקסקי הן רק חלק מהאמניות שהוזמנו על ידי המדרשה לאמנות "להגיב" ליצירת המופת של פיקאסו.

"העלמות מאביניון", *Les Femmes d'Alger (O. J. Version O)*, פבלו פיקאסו, 1906

התערוכה "אפרופו העלמות", שתיפתח במוזיאון פתח תקוה ב-9 בנובמבר, היא מחווה המציגה התכתבות עם היצירה והתייחסות למורכבותה מנקודת מבט עכשווית ואישית של אמניות ישראליות בתחילת המאה ה-21.

שאלת המשמעות של לצייר בעקבות, בהשראת יצירה קודמת, מוכרת, קאנונית, הנחתה את גלעד מלצר, עורך כתב העת "המדרשה" ואוצר התערוכה שהזמין 17 אמניות "להגיב" לציור של פיקאסו וליצור עבודות בעקבותיו.

"העבודות בתערוכה", אומר מלצר, "אינן מספקות תשובות, אלא מצביעות על אופציות להתמודד עם מושגים כמו ניכוס, מקור, מקוריות, חזרה, השראה – מושגים שעברו פיתוח ומחשבה מחדש הן בעידן המודרני (שפיקאסו הוא מעמודי התווך שלו) והן בפוסט מודרנה שסימני ההיכר שלה הם הסתייגות, ביטול ופירוק של מושגים אלו".

התערוכה מעלה הרהור על מעמדה ומשמעותה של היצירה ומזמנת דיון בסוגיות כמגדר, פמיניזם, מודרניזם, תולדות האמנות, ביחס ליצירה ועל רקע הפרשנות האישית והעכשווית שמעניקות לה אמניות ישראליות ממרחק של מאה שנים.

מבט לאחור על ההיסטוריה של היצירה מלמד כי מעמדה האלמותי לא הושג בנקל. דרכן הפתלתלה של "העלמות" למרכז התודעה של המאה ה-20, מסמלת במידה רבה את התוואי של האמנות המודרנית כולה. יצירות מופת רבות התקבלו תחילה בבוז, דחייה ובחוסר הבנה ומאוחר יותר הפכו למושאי הערצה. 'העלמות מאביניון' שעוררה תגובות מזעמות בראשית דרכה, הפכה ברבות השנים, לאחת מאבני הדרך המשמעותיות ביותר בתולדות האמנות בכלל ובתולדות המודרניזם בפרט.

בשנותיו הראשונות זכה ציורו של פיקאסו לקיתונות של ביקורת ועורר תגובות קשות מצד אמנים כמאטיס ודרה ומצד מבקרי אמנות, מאחר ובין היתר, שבר בהתרסה את כל המוסכמות המסורתיות והסגנוניות של האמנות באותה תקופה.

"העלמות מאביניון" צויר ב-1906 וסימן את הולדת הקוביזם שנתיים לאחר מכן. ב-1916 הוצג לראשונה וב-1937 כשהוצג הציור בתערוכה של אמנות עכשווית בפריז, צד את עינו של אלפרד באר מייסד ואוצר המוזיאון לאמנות מודרנית ב-[ניו יורק](#) (MOMA), שרכש אותו והציג אותו בתערוכה רטרוספקטיבית של פיקאסו שהתקיימה במוזיאון ב-1940. בקטלוג התערוכה כתב באר שהציור מסמל את תחילתו של עידן חדש בהיסטוריה של האמנות המודרנית. מאז, הוגדרו "העלמות" לא פעם כיהלום שבכתר האוסף של המוזיאון הניו-יורקי והורעפו באין ספור סופרלטיבים.

בתערוכה יוצגו עבודות במדיומים שונים, שרובן נוצרו במיוחד לתערוכה ומוצגות לראשונה.

Le Bordel Philosophique, 2006, שמן וצבעים נוספים על בד, אפרת גלנור

יפיפיית היום, פסל של ליהי חן

אל-מות, 2006, חוט תפירה וסיכות על בד פשתן, חנה שיר.

האמניות המשתתפות:

מיכל הימן, יהודית לוין, מיכל נאמן, רחלי רוטנר, דגנית ברסט, אלונה פרידברג ולימור אורנשטיין, אתי יעקובי, זויה צ'רקסקי, טל שוחט, אפרת נתן, רות שלוס, סמדר אליסף, חנה שיר, ז'וסטין פרנק(רועי רוזן), ליהי חן, אפרת גלנור.

אוצר: גלעד מלצר

פתיחה: יום חמישי, 9 בנובמבר, 2006 (התערוכה תוצג עד 30 בדצמבר)
מוזיאון פתח תקוה לאמנות, ארלזורוב 30 פ"ת.